

RENAIXEMENT

ADHERIT A LA UNIO CATALANISTA

SURT ELS DIJOUS

VOLÉM

La llengua catalana ab caràcter oficial per totes nostres relacions inclús ab el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil y per el règim intern de la Nacionalitat Catalana y pera ser arbitres de nostra administració.

Que siguin catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions e impostos per contribuir als gastos generals del Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Suprestó de quintes o lleves y facultat de poder contribuir a la formació del exèrcit del Estat Espanyol per medi de voluntaris ó diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realisa la Unió Catalanista, tenen el dret y 'l' deure de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme català, qualsevulga que siga llur pensar y sentir en matèries **religioses, polítiques o socials**.

SUMARI

L'esclat, per *Manel Alcántara y Gusart*.—Esguards, per *Franc*.—Els Jocs Florals d'enguany.—Sobre un incident.
—La premsa catalana y l'Orfeó Català.—Garbellant.—Noves.

L'esclat

Enguany, en la Festa de les Lletres Catalanes hi hagut quelcom més que l'esbadellament de les poncelles oferintse mitg descloses a la gentilesa de la Regina; hi ha hagut l'esclat magníficament estrident de la joventut Catalana. Aquesta joventut, que cor-adormida per les prediques dels mals pastors, sentia, n'obstant, dintre seu, com furgava, freturosa d'esponcellarse, una deu inestroncable d'ilusions, anhels y somnis; idealitats que creixen arrapades a la joventut; perquè són talment la joventut mateixa, que aquells qui sàpiguen ferles perdurables en el cor llur, gaudiran de juvenesa eterna.

Volien que la joventut no cantés! Volien que desaparellés del seu cor tots els ensomnis esbogerrats—d'un noble esbogerrament—forjats ab l'ideal, al foc del sentiment arborat en l'exaltació de la propia fè! Deien que la joventut ja no tenia set de lluita y volia reposar! Deien que ja no sentia la generositat de la il·lusió somniada y que ja ambicionava quelcom tangible! Y es que—malaurats—confonien la joventut, ab ells ma-

teixos; y ells ja no'n són de joves; potser no n'han sigut mai: compadimlos, que prou pena tenen!

Pero, malgrat aquestes paraules adormidores, els joves, els qui porten el front desarrugat y aclarit per la llum de l'ideal, han sentit la fretura d'esplaiar la seva ànima encongida; han sentit, inoculada en les seves venes pletòriques, tota l'ardidesa del somni; han sentit el ritme del cor batent ressonant dintre del pit, y han cantat.

Han cantat, posant en els accents de la cansó estrident, tots els frisaments de la seva ànima.

Ai, de Catalunya! el dia que la seva joventut no cantés; be prou que ho saben els seus enemics, que pera anorrearla, volien arrencarli la cansó dels llavis.

Pero, es endebades voler aturar la onada de sava triomfanta, que la Primavera desglassa y espargeix per tot l'esser. Y hem cantat. Hem cantat y cantarèm sempre en tots els nostres esplais; y quan ja haurèm desfogat en els nostres llavis la plèthora de vida, encara ens restarà veu pera anar—com hem anat—serenament, en compassiu romiatge, a portar una cansó forta y

vibranta com la sang de les nostres venes, an aquells que l'ambició els ha assecat la gola. Pobres aixerreïts de cor y d'ànima que motegèu el nostre cant, d'*himne de la impotència* perquè en la impossibilitat de cantar-lo 's manifesta la impotència vostra: no us debatèu epilèpticament en la vostra desesperansa, que, de tant en tant, ja vindrèu pietosament a donarvos una engruna de la nostra cansó, pera endolsirvos la vostra vida xorca. Perque sense cantar no's treballa; la tasca, ha d'esser sempre gloriosa de cançons y d'entusiasme; sols els esclaus treballen enmudits, y allò qu'ells fan, no es un treball: es una condemna.

Si l'haguessiu pogut sentir aquest esclat victoriós de la passada Festa! Potser l'ànima us en hauria restada quelcom vivificada d'aquell desbordament d'amor damunt totes les coses.

Y, fixeuvoshi: si n'hi hagueren de visques y de crits d'entusiasme pera la Patria!, y ni un sol pera l'Autonomia; pera aquesta deslliuransa per l'assoliment de la qual lluitèu sens treva.

Y es que, a la joventut, fins les mes amplex fórmules li son desplaentes; perquè'l límit de totes elles li es una barrera, inacceptable, en aquestes hores estridentes d'expansió dels sentiments, reclosos en la brega.

Hi havia dos infants, a qui llur mare, preguntava fins aont l'estimaven. L'un era bru; el foc de la seva pensa aponcellada llampeguejava en els seus ulls inquiets. L'altre era ros: tenia els ulls tots blaus, pero la ceguera els hi havia entelats pera sempre.

—T'estimo fins els núvols—deia l'un.

—Y tu?—amorosament deia la mare a l'altre.

—Jo... fins el cel...

Beneïts siguin els cegos qui saben veure mes enllà dels núvols!

Per això victorejaven, lliurement, a Catalunya. Per això an els qui'ns diguin:—Nosaltres estimèu Catalunya fins l'Autonomia—els hi haurèu de respondre:

—Nosaltres... fins el cel.

MANEL ALCÁNTARA Y GUSART.

Esguards

La Gaia Festa d'enguany ha sigut pera nostra ànima de joves, d'enamorats de la Patria, una font inestroncable d'optimisme.

La lluita constant y penosa que anèu sostinent y alentant, a voltes, porta al esperit una tristor esglaiadora, un dubte, y el pervindre se'ns presenta, en el sentit patriòtic, envolecat ab negre ornatge.

Els jorns anyoransats de l'estridencia, altra volta han ressorgit d'entre les cendres que'ls colgaven; han fugit de la joventut aquelles esgarriances de fret, de solitud, de mort, mentres el Fenix renai.rent alsava son vol magestuós al cant sublim de tot un poble; a les estrofes del Himne de tota una Nació que vol llibertat, que mereix llibertat y que li darèu llibertut, fentla gran y fentla humana.

Mai com diumenge passat el cor ens havia bategat d'entusiasme; mai ens havíem sentit tant forts y tant sentimentals, y mai el nostre Himne l'havíem trobat tant masele y tant august.

Els poetes cantaren en rimades ratlles, l'amor, aquell sentiment pur y ideal vers al ser volgut; endressaren càntics a la Fè, senzilla flor de bellesa infinita; mes el càntic a la Patria, el monument a Catalunya, no'l rimem, no, els poetes, ni'ls basteixen els cantors; es tot un poble l'arquitecte, es tot el poble 'l seu cantor, y la joventut, encarnació directíssima del poble, l'ha entonat el càntic a la Patria, espurnejants els ulls, tremolosos els llavis, ab veu forta y potent, y «Els Segadors», triomfants per damunt d'aquell esclat de bellesa y poesia, eren novament consagrats l'Himne d'una Nació que vol esser, que té dret a esser, que serà, que no l'abandona mai, no, el dret a sa propia vida; y l'Himne d'un poble viu que treballa constantment pera trencarse les cadenes, no pot esser jamai un himne d'impotència, que la impotència es pidolar almoïna y Catalunya exigeix justícia.

Cantèu, companys; cantèu-los sempre com ahir els cantàvem, y sentirem dintre 'l cor una fortitut y un braó que'ns durà a reconquerir la llibertat de Catalunya.

FRANC.

ELS JOCS FLORALS D'enguany

LA FLOR NATURAL

EXODE

Camina, caminaràs.

Esment no puc haver de mon estrany viatge,
passat de que tot-d'una me trovo en un paratge
desconegut y solitari. Cada tronc
a cau d'orella'm parla, acompassat y ronc;
de tal faisó, que ignoro, a cada nova passa,
si emprèn un tò benevolent o d'amenassa.
Apunta la rosada, serena claretat.
Es mes feixuc que als vespres el vol del rat-penat.

Tot-d'una'm crida pel meu nom, obrint el bec,
l'aucell ab una discreció de frare llec
qui solemnisa mes l'austeritat del dia.
—Adeu siau, Poeta, vos y la companyia.

—Oh tu, petit aucell, jo so maravellat
de que tu'm parlis ab aquesta dignitat.
Jo soc com un aucell qui cerca la tonada
perduda dels poetes y no recuperada.
El dia que la trobí, tothora cantaré
y cap aucell del món tindrà per forasté.
Que ho fa, petit aucell, que't torni la paraula
com en els breus dialectes de la remota faula?
—Ho fa qu'es llei suprema de tota llei d'aucells
el que responguin als qui vulguin parlar ab ells
Per xó baixem a estones a l'hora dels oficis
y la oració diurna resem ab els novicis.
Per xó treiem a voltes el cap pel finestró
mentres el pres demana les claus de la presó.
Y la becada recollim de la fadrina
en son mateix palmell com dins una petxina.
Y erem devots acólits del Pare Sant Francesc.
Y nostres nius pengem en un xurrigaresc
antic hospici, ple d'infants de cara neta.
Y vora dels camins parlem ab el Poeta.
—Ab el Poeta!... Acás no més soc jo en el món?
—Un sol Poeta's repeteix dins els qui ho son.
Tots els aucells som un de sol per la canturia
y esdevenim, aixís, la veu de la boscuria.
—Oh tu, petit aucell! ensenya'm el camí
que 'm trobo dins del bosc y no se com sortí.
—Oh Missenyor Poeta! la dreturera via
la trobareu guiantvos per la claror del dia.
—Adeu petit aucell! Jo so maravellat
de que'm parlis ab aquesta dignitat.
—Adeusiau, Poeta, vos y la companyia!
Adeusiau, Poeta, vos y la Poesia!—
Jo tombo la carena y 'm trobo en un pradell.
Sona perdut el cant de mon germà l'aucell:

Enllà d'enllà s'ovira un enrunat castell.
Sobre un Turó s'exalta de penyes y d'argila,
qui presideix l'escampadissa d'una vila.
Tot-una 'm crida pel meu nom, obrint el bec,

l'aucell ab una discreció de frare llec
qui solemnisa més l'apoteósic dia.
—Adeusiau, Poeta, vos y la companyia!
—Oh tu, petit aucell, jo soc maravellat
de que tu 'm parlis ab aquesta dignitat.
A punta d'auca m'ets parlat com un novici
qui de sos mots allunya la pompa y l'artifici.
Y encara'm tornas a parlar! Desde'l matí,
saltironant de mes petjades el camí,
ets resseguit la meua penosa caminada,
celant el refrigeri diví de la tonada?
—Jo soc un altre aucell. No se de qui'm parreu.
Tots els aucells tenim, però, una sola veu:
la veu de nostres fills, la veu de la velluria.
Tots els aucells som un de sol per la canturia
—Tots els poetes som un sol pel nostre amor
y esdevenim pels homens anímica lugor!
Ara que de les bestias de la remota faula
conec el mecanisme intern de la paraula
y'ls trucs de cada cuca; ara que, pelegrí,
me só tornat mes sabí del veure pel camí;
vull exalsar d'amor les tímides sagetes
y vull cantar la santa vinguda dels poetes.
Vosaltres, els aucells, teniu el mateix vol,
el mateix cant, el mateix viure, com un sol
aucell que 's repetís, y vostre encuny perdura
invariablement. Nosaltres vers l'altura
fixem el nostre esguart; mes, de cada ull, al dins,
la llum hi cristallisa en cercles diamantins,
y te cada poeta, com flor de sos martiris,
una peculiar coloració del iris...—

JAUME BOFILL Y MATAS.

L'ENGLANTINA

ESPANYA ENDINS

Oda a la Tramontana.

I

Jo me'n llevo dematí,
matinet a punta d'auca,
poso la sella al cavall
y me'n vaig cap a montanya

talirà, lirom,
talirà, lirom,
taliróm lumlaina...
talirà, lirom.

El galó negre al capell,
la sabata encibellada,
ja me'n pujo costa amunt,
amunt la costa solana.

Quan en soc a mitx pujar
endresso els ulls cap a casa:
—Adeu siau, bon Amor,
color de rosa gemadal—

Quan en soc a dalt de tot
sento les clotxes encara,
—Cloqueret, adeu siau.
Adeu siau, pare y mare!—

En tombant el carener
un sospir se m'escapava...
y el cor se'm feia més xic...
y el mon se'm feia més ample,
talirà, lirom,
talirà, lumlaine!

II

De dalt d'una carena
só vist el Rosselló:
la tarde era serena,
el sol confortadò,
muntant del cor als llavis
rajava una cansó:

«Montanyes regalades
son les del Canigó,
elles tot l'any floreixen:
Primavera y Tardó.»

Jo n'he servat per sempre
l'espléndida visió
y una edelweys morada
pera enviar al Amor.

«Jo que no l'aimo gaire,
jo que no l'aimo, no,
viuria en eixa terra
la vida del pastó.
El Pirineu altivol
no hi fa pas la partió:
la terra es ben germana
al un y altra cantó...

—Oh terra, ho terra mare!
Oh pare Canigó!
Jo tinc la copa alsada
a la teva llaó!
Que'ls anys te sien gloria
y la terra abundó,
y 'l vent de tramontana
etern pregonadò!

Benhaja la glopada
del vi de Rosselló.

Muscat de Ribesaltes,
regal, fresca y xardó,
perfum y fortaleza
sadorsats de dolsó.»

Y un cop la só escoltada
el cor m'arrenca un plò:

«Montanyes regalades
son las del Canigó...
Per mi be ho son estades,
mes no ho son are, nó!

VI

Só entrat per les planes de la Extremadura
y he passat del Tajo l'aigua mormolant:

—«Oh riu d'ones tristes, de cansó sorruda:
Plores lo que deixes ó el que veus devant?

«Del cor de la Espanya
sols ne dús tristor?»—

Y les aigües passen
com un riu de plor.

VII

Y penso en ma terra
com aquell qui's mor...

Y'm ve a flor de llabis,
sabentme a resina
sabentme a frescor,
—com dèu que xarbota, —
un cant de frisansa,
un cant de follia,
un cant que'm desbota
les portes del cor:...

«Tramontanal emperador
d'aquell cel ras de nostra terra;
Tramontanal crepitador.
flauta gegant de l'alta serra;

Tu qui la mar fas bramular
roncant d'esglai en la nit bruna,
y dalt del cel qu'es son altar
fas enrogir de sang la Lluna!...

Tramontanal del Pirineu,
Mestre dels Vents, Germà xisclaire,
Músic ferós. Pare rebèu!...
Fésme la gracia de ton aire!

Envia un raig refrescador
que m'escabelli com solia!...
Un raig potent y aclaridor
que de la nit me torni al dia!

Ombres d'abjecta saturnal
qu'entrebriu la meua vista:
mon pobre cor s'hi sent malalt
y la seva ànima està trista...

«Anyoro'ls aires de la mar,
«Anyoro'ls aires de la serra,
null senti'l vent espetegar
y flautejar son cant de guerra!

Tramontanal! tu ets sanitut!
Ab ton bandeig no hi ha cap malura!
Ets tremp roent de joventut!
y una penyora de vellura!

«Alló es la Vida, alló es l'Amor,
Caliu, y Gracia y ritme y flaire...
El cap ben all! El cor enlaire!
Tramontanal emperador:
fesme la gracia de ton aire!

EPILEC

—Ai Cansó! Qui t'ha dictada?
Qui treta t'hà?

—Conteuli a la Enamorada
qu'ella ho sabrà.

—Un Minyó de la Plana
del Ampurdà.

EDUARD GIRBAL Y JAUME.

LA VIOLA

EN ELOGI D'UNA BONA MESTRESSA

*Mulierem fortem quis inveniet? Procul
et de ultimis finibus pretium ejus.*

(LIBRE DELS PROVERVIS; Cap. XXXI
Ver. 10.)

Jo voldria ben escriure
de la vostra perfecció,
oh, vos, qui semblèn reviuire
els alts mots de Salomó!

Dels vells temps en la llunyansa
us tingué en pressentiment,
y fou per vos la lloansa
dels llaors del rei scient.

Per vos, també, es l'afeblida
veu del pobre versadó,
que tremola enfervorida
de la vostra devoció.

Cantín altres l'ardidesa
d'heroïnes varonils,
que jo tinc l'ànima presa
de vostres gestes humils.

De vostra vida que aclara
aquest repòs interior
que us sobreix a la cara
perque no us cap dintre'l cor;

d'aquesta pau tan serena
de vostra llar, qu'heu tornat
tota dolça y tota plena
de la vostra suavitat.

Oh, la dòna casolana
que feu la llar somrient
ont tota cosa s'ufana
de sè en vostre acurament!

Hont tot es eloqüència
que pregon a ab en bell mot
la vostra clara presència,
senyora y reina de tot.

Jo us contemplo en cada cosa,
sento arreu la vostra mà,
de vostra essència aromosa
aquí tot se penetrà.

Heu fet a vostra factura
tot quant us volta y us veu,
faisons de vostra figura
els ulls contempleu arreu...

En l'avui escarrassada,
provident pel demà,
no us adormiu refiada
en lo incert del que vindrà;

que no es pas de la riquesa
l'avariciós dalit,
qui us fa tancar l'arquimesa
y el rebost aprofit;

Camp fecónd ont fructifica
la llevor de tot l'afany,
en vos un grà 's multiplica
en cullita de bon any.

En la taula que heu parada,
pà hi llesqueu per vos pastat;
la estovalla immaculada,
es del llí que haveu filat.

L'alegría que la enrialla,
que fa el pa de gust milló,
es la que de vos devalla
com una benedicció.

Alabada y beneida
sou del ben sortat espós
joia de la seva vida,
oassis del seu repós

Beneida y alabada
sou dels fills que heu infantat,
per la llet que'ls heu donada,
pels dolors que us han costat.

Y tot son veus que s'exhalen
de vostra gràcia en llaò,
y tot son fronts que s'acalen
per fervors adoració.

La virtut del vostre exemple
fa santa tota la llar;
la vostra llar es un temple,
vos, el deu familiar.

MANEL FOLCH Y TORRES

LA FESTA

Deiem l'any passat: «Sols hi mancà, qu'es
molt, aquell caldeig patriòtic a qu'estavem acos-
tumats alguns anys enrera, el que, tots hem de
procurar torni a despertar-se en profit de la
Causa de Catalunya...» y enguany podèm dir
que lo remarcable de la festa, lo sublim fou
l'esclat d'entussiasme, l'ardència patriòtica que
forta y potent vibrà en la festa.

Febus esplendent llufa sa cabellera d'or dalt
el blau atzur; gentils nines de dolços esguards,
guarniren l'endiumenjada sala del Palau de la
Música Catalana, aont en un esclat de primave-
ra 's confongueren en un cèlic bes l'amor y la
bellesa.

A les dues era 'l Palau un formigueig de gent
que anava omplint els setis. Aquí una encaixa-
da, més enllà una flor llensada a la gentil nina
d'excelsa bellesa, y l'atmòsfera 's va caldejant
de quelcom que viu en tots els pits y la tempe-
sta 's forma dalt les altures, no esglaiadora, sino
tota dolzor y placidesa.

Sona la banda, y una exclamació s'escapa de
tots els llavis: ja són aquí! y efectivament, van

entrant en mitj dels aplaudiments: el Concell dels Jocs Florals, format pels Srs. En Francesc Mateu, president, a qui acompanyen els senyors Guimerà, Martí y Julià, Cabot, Puig y Cadafalc y Pirozzini; els mantenedors senyors Segalà, Perpinyà, Roger, Gambús y Alemany, ab son President, l'eminent catèdràtic alemany y entusiasta catalanòfil doctor Vogel. La presència dels senyors Vogel, Guimerà, Martí y Julià y demés acompanyants, es rebuda ab una sorollosa ovació que s'enlassa ab els aplaudiments a la Diputació y Ajuntament.

La banda continuà tocant, sona l'orga, y tant cant la comitiva entren l'alcalde, el representant del President de la Diputació senyor Roig y Armengol y el bisbe de R. O. doctor Laguarda, qui es acullit ab glacial silenci.

La sala presenta en aquells moments l'aspecte d'un florit jardí: flors arreu y cares belles, flors gentils del jardí de la vida que'l cor ens encisen, eren son esquisit ornatge.

Una multitud atapaïda l'omplia de gom a gom, retenint a dures penes l'entusiasme y el foc patriòtic que als cors niava.

El senyor Sostres pronuncia la frase solemnia y's fa'l silenci.

Una ovació estruendosa esclata; es l'amic de Catalunya, doctor Vogel, que s'avansa pera llegir son magistral discurs. Apaigabats els aplaudiments, comença a llegir sa brillant oració presidencial, de la qual retallèm els següents trossos:

IL·LUSTRÍSSIM SENYOR:

EXCELENTÍSSIMS SENYORS:

DAMES Y CAVAL·LERS:

Ab l'ànima tota tremolosa de ma insuficiència, tota abrusada d'envergonyiment de l'irrisoria desproporció entre'l servei esquitit que so pogut fer a les nobles aspiracions de vostra renaixenta nació, d'una banda, y de l'altra l'honor d'aquest lloc enlairat que m'ha cridat a omplir el vostre agraiment per tots conceptes excessiu, no puc pujarhi sense retreure, pera tenir més segur el perdó que humilment vos demano de tanta gosadía, les resistències que en son dia hi vaig oposar a n'aquesta elecció, que tantmateix ha de ser el fet més transcendental de ma vida, tan pobra y lleugera pesada sobre la ma severa de mon Criador.

Va callar una breu estona'l Geni de mon poble, aclaparat de la tristor del recort, mentres jo acarona va sos genolls frets y cairuts. Y

va llensar un sospir pregon y llarc y va continuar aixís com vos diré:

«Aleshores hi havia, llevat del tudesch, un sol altre Geni nacional al món qui també hagués desaprés l'ús de la ploma, y pera pèndrehi part a la lluita dels esperits, tingués que recórrer a un idioma estrany: era'l Geni del poble català, ara petit y allavors gran, quins pensadors comensaven a emmudir en el momet precis que per primera vegada la llengua catalana s'emmaridà, mitjansant el vocabulari de mon servent Hans Rosenbach de Perpinyà, ab la meua, encara forta y florida.

Doncs si vinc a donarte sol, a donarte mar—vaig cridar jo, vostre servidor, aprofitant d'aquesta exclamació violenta del Geni.—Allí tens a Catalunya, qui ha cridat a ton servent a que's banyi en son sol y en sa mar. No sabs pas per ventura que Catalunya s'es estada adornant y aparellant com una núvia frissosa de veure la fas enriolada de qui ha d'esser son espós, durant vora d'un segle? No sé ont comensar pera dirte ses bel·leses y ses ventatges; mes totes se reduïxen a netedat y forsa: netedat del sentir, aborrint monstruositats romàntiques y forsa del voler intensiu, maldat pera fer viure, desembolicar, florèixer y fruitar no més els germens de sa rassa descansada de fa dos segles, y la forsa de son voler extensiu.»

Y abans que prenguis la volada cap a la terra d'aquella bona gent, escolta mos desitjos. A tu't desitjo no més tants anys com et caldrà pera que vegis tornat fet y realitat allò que desitjo a Catalunya. Puix deus saber qu'un dia axecaré més mans sobre de Catalunya: serà aquell dia que l'esperit català informi sa constitució tota y imperi dins ses institucions totes; qu'ella mateixa regeixi sos destins, dintre de l'unitat de la patria més ampla, obeint a la veu de sos ciutadans, tots, fins al més pobre, educats per emétrela ab seny sense passió; que la disensió entre sos fills, si encara n'hi haguera, ja no sigui filla de l'enveja, sinó de la naturalesa de les coses, que'l conflicte n'es la vida; aquell dia que l'esperit de Catalunya s'hagi escampat per tot arreu d'Espanya, jo,—va concloure'l Geni vell de l'Alemanya,—aixecaré més mans sobre de la Catalunya «Granada», pera beneir, pas cap conubi ni ab mi ni ab cap altre geni de rassa estrangera, sinó per ungir-la, ab el crisma de l'humanitat, pera esposa-verge del Geni de l'Iberia».

Aprés aitals mots, va callar el Geni de ma

rassa y va callar també confós el vostre servent ajupit a sos peus, no sabent que afegirhi.»

La lectura interrompuda sovint pels aplaudiments, siguié coronada per una ovació delirant, entusiasta. El doctor Vogel, tingué d'aixecarse diverses vegades del seu seient pera escoltar els victors de l'auditori.

S'alsa 'l Secretari del Consistori y llegeix la Memoria de consuetut, escrita en ric llenguatge y coronada pels aplaudiments.

Oberta la plica que conté 'l nom del poeta premiat ab la *Flor natural*, resulta esser En Jaume Bofill y Matas ab sa poesia «Exode», que publiquem en altre lloc d'aquest número, que acompanyat dels mantenedors senyors Perpinyá y Roger va a cercar la Regina, qu'es Na María de les Neus Carulla y Carulla, qui entre 'ls acorts de la «Marxa de Joan II», ocupa 'l trono en mitj d'entusiastes aplaudiments y visques.

El poeta premiat llegeix sa poesia, qu'es rebuda ab aplaudiments.

Torna alsarse 'l Secretari y crida als guanyadors dels accésits, En Pere G. Bassegoda del primer, per sa poesia «Cant del jotglar a l'aimada»; n'Antoni Sans Tallada, del segón, ab «Gelsen y Artemis», y En Martí Monteys, del tercer, ab «La font que canta», que recullen els premis rebent forts aplaudiments.

S'obra 'l p'ec del nom de l'autor de l'*Englantina* y es cridat n'Eduard Girbal Jaume, qui la guanya ab sa poesia «Espanya endins». L. «Oda a la tramontana», que llegeix, essent aplaudida, malgrat reconeixi tothom més bellesa en la forma qu'en el fons.

Una cara coneguda y estimada per nosaltres va a recullir el primer accésit: es En Joan Arús Colomer, de Castellar, a qui RENAIXEMENT tributa una esclatant manifestació de simpatia; nostre col·laborador y amic l'ha guanyat ab sa composició «Oració dels recorts». El segón el guanya En Josep M.ª Tous ab son «Crepuscle».

La *Viola* la guanya En Manel Folch y Torres ab sa poesia «En elogi d'una bona mestressa», llegida per En Xavier Gambús en ausencia del autor que no's presenta a recullir el premi. Ab aplaudiments són obsequiats poesia y llegidor.

L'accésit primer es pera En Josep M. Vidal y Pomar; el segón, de n'Antoni Martí Monteys, y el tercer d'En Josep M.ª de Sagarra, per les poesies «Enfilall de roses», «Místiques» y «La celestial ametista» respectivament.

Copa artística. La guanya D.ª Carmen Karr de Lasarte, a qui van a cercar els senyors Vogel, Perpinyá, Roger y Gambús, entre 'ls aplaudiments de la concurrència.

Els altres premis els guanyen els senyors Carles Ribes y Bracons, Salmes y Sanxo, Ambrós Carrión, nostre estimat amic y col·laborador En Ramón E. Bassegoda, Jaume Barrera, Josep Sala Bonfill y Xavier Carbó.

Pero tots hi hagué aplaudiments.

Ab visques a Catalunya y Valencia frenèticament corejats, es rebuda la lectura de la poesia del Mestre en Gai Saber, el difunt Llorente, titulada «Als poetes joves», qu'en homenatge al mateix fou llegida per el President del Centre Regional Valencià.

Una ovació delirant esclata: — Què passa? — diu una gentil nina de cabell d'or que seu darrera nostre y el nom de Maragall arriba fins á nosaltres.

El senyor Cabot llegeix unes quartilles en memoria del plorat poeta, y el brillant paragraf de la poesia *La Sardana* «Tota una patria cabrà en eixa anella», arrenca una llarga y sorollosa ovació en just homenatge al excels poeta.

En Narcís Oller passa a recullir el premi Fastenrath, que se li adjudica per sa novela «Pilar Prim», y ab un brillant y catalanesc parlament clou la festa el mantenedor En Miquel Roger, de quin no podem sustreurens a retallarne 'ls següents paragrafs:

«Y a vosaltres, dames y cavallers, genuina representació de la Catalunya forta qui treballa ab voluntat quan del treball es hora, qui cerca, en els moments de repós, el dolcíssim refrigeri de l'art, a vosaltres, mirall de norma, aubada gloriosa de la Patria somniada, al remerciavos en nom del Consistori per la vostra assistència en aquest festival que han de cloure mes paraules, per no estroncar ab el meu prosaisme l'entusiasme fructífer de que esteu arborats ni matar en flor el vital estímulo que de les fruïcions estètiques sempre'ns segueix, us diré lo que de sobres sabèu, lo que enjoia nostre cor, us diré que la vitalitat espiritual catalana es avui dia tan potent que, per sa propia virtut, esmicolará trabes, salvará esculls y creixerá ufana, anc que sia castigada per vent gelu y devastador.

Anys han passat en que 'ls Jocs Florals de Barcelona, columna d'intel·lectualitat catalana y antorxa viva d'ideal patriòtic, trontollaven sots la pressió d'un clam depriment y negre. Anys han passat en que l'ànima nacional semblava adormida, si no abatuda. Llavors, els catalans de cor y de seny s'aferraven a la tradicional institució per respirar consol y rependre forsa, talment com el gegant Anteu tocava la terra per recobrar vigor...

Quan encara la nostra llengua no ha trobat entrada en els centres docents espanyols, la Sorbona l'admet a mans besades. Quan la majoria dels catalans han de llegir les notícies del món en llengua estrangera, un bras de Europa, de l'Alemanya eixit, efusivament pren la dolsa Catalunya y l'enlaira y dignifica perquè totes les nacions més avensades l'ovirin y respectin.

Oh, estimadíssim doctor Vogel! La publicació del diccionari català-alemany ha promoguda y enlairada una ona d'agraïment, tan forta, que tothom ha sospirat de goig y de plena satisfacció al veurevos assegut en el sitial honorífic de la nostra terra. Per aclamació, heu prés estada entre'ls prínceps de les lletres catalanes. Deu beneixi la vostra labor qui tant mos honra y enalteix. Vos podeu dir ben altament, ab noble orgull, ab pura joia, que haveu conquistada l'estimació de tot Catalunya.»

Entre mitj dels aplaudiments ab que es rebut el bellíssim parlament del pulcre literat s'acaba la festa ab la frase de ceremonial dita per l'arcalde.

Un crit de Visca Catalunya! atrona l'espai y les notes greus y serenes dels «Segadors» sorgeixen arreu de la sala cantades per centenars de boques, mentres en tots els ulls s'hi llegia la íntima satisfacció de complir ab la Patria y enaltir nostre Himne, coses que desgraciadament semblen avui quelcom arreconades.

La festa patriòtica comensa; á la Sala tothom té a les mans el follet que l'«A. Nacionalista Catalana» ab son arrelat patriotisme ha repartit entre la concurrencia, y de totes les boques surt fort y agressiu l'Himne Nacional Catalá; al vestibul altre tant; per les encatifades escales, arreu vibren les estrofes, mentres al carrer, descobertes les testes, s'uneixen les veus d'una generació inmensa a la que va sortint del Palau.

La tempesta ha esclatat, ja ningú l'atura, y cada personatge que surt es rebut ab un estrident Visca Catalunya! tant si li plau com si no li plau.

Allí hi som tots, joves y vells; un «Deu vos guard» ressona al darrera nostre, són els de la «Obrera Catalanista» de Manresa; més enllà una má se'ns allarga, «Grupo Catalanista de Terrassa»; y entre estretes y abraçades el cant enardidor va ressonant.

Visca! Visca! criden els del cap d'amunt, y Mestre Guimerá y l'Apòstol del radicalisme nacionalista, apareixen saludant. La ovació es grandiosa, els moments són emocionants y ab més braó, si cab, ressonen els «bon cop de fals».

La comitiva's posa en marxa; al darrera tots,

y ordenadament seguim darrera. Un símbol illuminat pels darrers raigs del astre-rei ens barra el pas: es el darrer Conceller en Cap En Rafel de Casanova, quina estatua rodejem. Els caps se descobreixen y altra volta «Els Segadors». —Quants som?—diu un jovincel de rostre encés per l'entusiasme.—Som Catalunya!—diu un gairebé nin, y cap al Park entre mitj d'aplaudiments y visques que'ns omplien el cor de joia.

S'han acabat els discursos oficials y cau la barrada ensenya que cobreix el bust del plorat Llorente entre les notes bèliques del cant de Catalunya.

Un nucli gros se reuneix al peu d'un arbre... que passa... y una veu potent diu:—Reconsagra'ts a *La Veu*; y tots cap a *La Veu*.

La redacció y impremta del ex-catalanista diari es tancada y barrada com una funeraria; clar, si allí hi ha 'ls impotents, els porucs, la gent de l'ordre, espantats de sa propia obra, y d'abaix del carrer pugen fins al cel en un sol cant fort y hermós les enardidores estrofes dels «Segadors», cantades la testa descoberta, per la joventut que ompla de gom a gom el carrer de Escudellers!

Un Visca Catalunya! tal com volèm els joves que visqui, atrona l'espai, y una gran xiulada d'honor s'adresa al ilustre autor de les cròniques de *La Veu*, En Ferrán Agulló y Vidal.

Un visca el *Cu-Cut!* y ens despedim. A reveure! fins a un altre.

Y cap a casa ab el cor plè de joia y l'ànima saturada de falaguera esperança per un demà lliure... ben lliure... ab cel blau... ben blau...

Bona jornada, amics; aixís es com devèm esser, aixís es RENAIXEMENT. Y ara vos endressèm com a mercés un crit de Visca Catalunya!... tal com el cridarem al bell mitj de la ciutat.—X.

Sobre un incident

Ab goig reproduïm d'*El Poble Catalá*:

El senyor Folguera y Durán explica la veritat de lo succeït

Ab molt de gust publiquem a continuació una carta que ens ha enviat el digníssim diputat provincial y entusiasta company de causa catalana explicant la veritat de l'incident esdevingut entre ell y el diputat a Corts regionalista senyor Farguell. La casi totalitat dels periòdics ha desfigurat els fets y ha fet comentaris com-

pletament inadequats. Per això té un gran interès la verídica explicació de lo succeït feta pel mateix senyor Folguera y Durán. Diu així la carta d'aquest:

«Sr. director d'El Poble Català.

Molt apreciable senyor meu: Apart de les nombroses manifestacions rebudas ab caràcter particular y que agraeixo en l'ànima, aquest diari ha sigut la primera fulla pública en que hi he vist una demostració de franca simpatia envers mi ab motiu de l'incident ocorregut el passat dijous. Mil mercès per tan delicada atenció.

Y, alentat per ella, permetim que en eixes hospitalaries planes hi espliqui jo mateix en breus mots, la veritat neta de l'incident referit, ja que tan inexplicables falornies ha publicat la premsa sobre'l cas.

En els brindis de l'apat, Sansalvador ni jo, ni ningú, ferem política de cap mena; parlarem, si, tots, en més o en menys, de Catalunya y de ses reivindicacions nacionals, ab la fermesa de sentiment que'ns caracterisa els que no considerem el Catalanisme com un partit polític sino com un moviment patriòtic. Ningú anomenà, ni senyalà, ni aludí sisquera a cap entitat ni persona de dreta ni d'esquerra; l'idealitat catalanista, pura, puríssima, se barrejà, se refongué en els sentiments d'afecte familiar y amical als nuvis, ab aplaudiments vivissims de tota la concurrència.

Jo, ademés, vaig fer referencia a nostres companys de Diputació ausents, patentisant, la llur manifesta cavallerositat, y, reiterant, en nom d'ells, sense distinció de filiacions partidistes, la consideració personal y'l respecte unànim y les simpaties indiscutibles que s'ha guanyat el nostre amic dintre la Corporació.

Després del modest parlament hi hagué altres brindis, entre ells el del senyor Farguell, aplaudit per tots, y'l comiat del senyor Sansalvador, excursat per la natural emoció que'l tenia corprés.

Fou després de tot això que'l senyor Farguell exteriorisà son disgust, aixecant sa indignada veu de protesta en mitj del himne «Els Segadors», iniciat pel jovent d'un cap de taula y prosseguí a peu dret per tots els circumstants patriòticament. Y fou a la fi d'aquest cant que'l senyor Farguell ab ruidosos clams sortí de la sala dient que's retirava per resultar allò un «meeting» en lloc d'unes nocces.

Moments després, quant jo'l creia ja ausent, vaig eixir ab altres comensals als departaments annexes y vaig trobarhi encara a dit senyor cridant: — «Això es una grosseria incalificable» — a lo qual vaig replicarli jo senzillament: — «Peró, si hi ha grosseria, qui l'ha comesa?» — En aquest punt sobrevingué l'intent de agressió que tant ha donat que enraonar y que peratantes fantasies ha servit.

El senyor Farguell alsà la seva mà en contra meu y s'abocaren totseguit entre'ls dos varis dels presents. — No n'hi ha necessitat — vaig dirli jo — tinc absoluta serenitat; conec el

deure de correcció que m'imposan les circumstàncies, la situació especial dels nuvis y'l respecte que mereixen les famílies aquí congregades. Per mí, com si no hagués passat res. —

Entretant, les senyores y bona part del jovent, sense adonarse de res, seguien la joiosa festa.

Aleshores, rudament, vaig retirar-me jo del local ab els bons amics doctor Martí y Julià y en Salvador Millet; y he sabut després que encara hi restaren els senyors Farguell pare y fill, dansant després ab les dames, adolorides tot just del brevíssim drama que llurs parelles a mitja veu els hi acabaven d'explicar.

Veus aquí el «gran conflicte», que ni fou polític, ni será trascendental en el sentit d'enfondir divisions entre'ls catalanistes veritables; ni a conflicte sisquera arriba.

Jo apelo a la sinceritat de tots els espectadors de les escenes referides pera que certifiquin lo dit per mí, si ho creuen pertinent; y deixo al criteri d'amics y adversaris el judici de la meua conducta, per la quina en tinc ben tranquila conciencia.

Rest a de vosté agrait y affm.

M. FOLGUERA Y DURAN.

Sabadell, 4 Maig 1912».

El desitj de contribuir a establir en tot son esplendor l'imperi de la veritat, tant intencionadament escamotejada per alguns diaris, ens ha obligat a reproduir la carta.

L'afecte y l'estima que portem al firmant, no'ns dicta altra cosa que patentisarli una volta més, la simpatia y respecte que sentim vers l'home que per damunt de tot hi posa sempre a Catalunya; y al servei d'eixa, lo més noble que s'hi pot posarhi: la honradesa y la integritat.

La premsa catalana y'l viatge del Orfeó Català

Abans com després de l'anada de l'«Orfeó» a Madrid, la qüestió catalana es la mateixa. No s'ha modificat en bé ni en mal. Qui digui que unes quantes cançons y uns quants aplaudiments són una victòria en un sentit o altre, o es un cretí o un farsant. Totes les reivindicacions catalanes queden en peu y no es ab cançons ni compliments que poden satisferse.

(Diari de Sabadell).

* * *

L'Orfeó Català ha tingut un èxit gros a Madrid y allí hi ha hagut prou enteniment per no malbaratar ab llatinades polítiques un viatge que s'ha fet sols ab mires al art y per corres-

pondre dignament a les visites que, també ab mires al art, nos va fer aquella Orquesta Sinfònica, tant y tant aplaudida per nosaltres.

Fet constar això ab tot orgull y pler, no'ns cal més que recordar la naixensa del «Orfeo», que tanta gloria ha anat a recullir en diferentes terres foranes: naixensa humil y en temps en que'l Catalanisme tenia mes ànima que ara, en que ni de lluny ni de prop hi volia tenir tractes ab els polítics.

Y d'aquella arrencada primera ve la gloria del «Orfeo» y l'esperit que en ell alena. Esperit d'Art, segons com se mira; esperit de Patria si's mira ab més deteniment y ab més penetració, aquell esperit que, com les arrels, sab xuclar de la terra la darrera gota d'aigua que hi ha y ab ella se n'endú, venes del arbre de la Patria amunt, tot lo bo que hi havia per ell a la terra nostra.

(Nos ab Nos).

L'anada de l'«Orfeo Catalá» a Madrid y la bona rebuda que li han fet els madrilenys no té ni ombra de la transcendencia que ells suposen. Que a Madrid no havien de rebre als orfeonistes a cops ds pedra ja ho sabiem per endavant, perquè es cosa que no s'estila en les ciutats civilisades. Y la cortesia tinguda ab qui ha anat a Madrid en excursió purament artistica no té res que veure ab el plet que sosté Catalunya contra el centralisme d'un Estat que no li deixa desenrotllar lliurement les seves energies.

(Bages Ciutat de Manresa).

A Madrid han celebrat y obsequiat l'«Orfeo», está molt bé; però, y la llei de jurisdiccions? Y la càtedra de llengua y literatura catalanes a l'Universitat? Y l'ús del catalá en els tribunals? Y el reconeixement de la personalitat de Catalunya? Y el plet de les Notaries? Y tantes y tantes altres coses que afecten vivament a la vida catalana?

Mentres tot això estigui en peu, mentres tot això no estigui resolt en el sentit que'ls catalans demanem, el plet de Catalunya segueix pendent y no ens deixarem enternir perquè allí dalt afalaguin als nostres cantaires. Els aplaudiments a una corporació artistica, que se'ls mereix pels seus propis mèrits, no poden tenir virtut pera fer oblidar al nostre poble tots els drets que'l centralisme de l'Estat li segresta.

(El Poble Catalá).

Hem tornat de Madrid deixant a allà fragancia de les cançons, pero les cançons y'ls sentiments y'ls efectes catalaníssims, han retornat en el clos dels nostres amors. No volèm parlar de coses de la política en aquesta Crònica, pero consti ben alt que la política pera res ha intervingut en aqueixa excursió bellíssima, y si pera res hi va intervenir a allà, no la vulgui ara ningú trobar a aquí, que fora feina ben mala-guanyada, que a la fi el plet de Catalunya no ha terminat y no hem pas d'esser els catalans els quins enamorats dels nostres propis cants, el volguem donar per finit, ara que tot just va a debatre's una part de la Gran Causa Catalana en plenes Corts, d'allà ont tantes vegades n'han sortit ofeses les nostres aspiracions.

(Catalunya Nova de Tarragona).

Això que ho sentim nosaltres els catalans cada vegada que tenim el pler d'una audició del «Orfeo», ho han sentit també els madrilenys; y encara que no haguessen dut els minyons la barretina ni les noies la airosa mantellina, els madrilenys haurien comprés perfectament que aquella massa choral tant dòcil y obedient a la batuta del mestre Millet, portava la representació d'un poble, y en els accents de sos cants hi havia alguna cosa més viva, més fonda, més sentida que l'interpretació justa y afinada d'unes notes musicals, en una paraula, haurien comprés que l'«Orfeo Catalá» es altre de les espléndides manifestacions del ressorgiment catalanista. Lo nostre «Orfeo» no canta per cantar, ha cantat y canta per fer patria.

(Gazeta Montanyesa de Vich)

La jornada artistica ens plau y ens enorgulleix l'èxit, com ens complauria igualment que l'«Orfeo» anés a recullir l'admiració a que té dret indiscutible a les grans ciutats d'Europa, ont l'art té un rite pompós y refinat.

Peró lo més trist, lo que traspua d'aquests sorollosos incidents, es la defecció del nostre caràcter ciutadà, aquesta palinodia que quasi a l'unissó están entonant els nostres homes, com si als minsos agravis d'avui no s'hi oposessin encara prepotents tots els agravis y totes les humiliacions que ha sofert la nostra Catalunya.

(Revista de Catalunya).

GARBELLANT

Ha vingut la notable Orquesta Sinfónica de Madrid, ha sigut rebuda a Barcelona ab gran entusiasme per la crítica musical y aplaudida sincerament pel públic. Cada concert d'ells es èxit ben guanyat.

Emprò malgrat això, no hem parlat de *regiones hermanas*, ni hem pretingut contraure cap mèrit davant de la capital y Cort d'Espanya, ni hem *estrechado lazos* ni hem *desvanecido equívocos*.

Deia *La Veu* del dilluns:

En els Jochs Florals d'ahir, un hom hi podia sentir flaire de totes les èpoques de la nostra historia, desde'ls temps primitius a l'actual renaixensa.

Després el cant dels «Segadors» ens va recordar encara una altra època de la nostra historia: aquella que va acabar ab la pèrdua per Catalunya de la seva personalitat.»

Y no'ls hi va recordar res mes el cant d'«Els Segadors»?

Si que son curts, els de *La Veu*.

Ah, pero encara hi mancà una cosa pera arrodonir la historia de *La Veu de Catalunya*: el toc de la marxa reial espanyola... y tot d'espinades que's blinquen.

«Pero entre'l cant dels «Segadors», surava de temps en temps un crit que confortava:

¡Visca Catalunya!»

Deia *La Veu de Catalunya* en la mateixa ressenya dels Jocs.

Sort tenim—y ens en ben alegrèm—qu'el crit de: visca Catalunya! no sigui un *crit d'impotència*, encara.

Heusaquí quelques títols d'articles que publicà l'últim número de *Acción*:

¡Viva España!, *El virus separatista*, ¡Cobardes! *Los sembradores de antifrancesismo en París*, *Los españoles que traicionan a la patria en París*, y per article de fons ¡Dios salve á la Reina!

Correuhi tots, que això's veu que s'en va!

Oferim als nostres llegidors quelques fragments meritissims de la ressenya que de la manifestació del diumenge, fa *El Progreso*:

Al terminar la fiesta resonaron en seguida las estrofas del himno macabro, confun-

diéndose el ¡bon cop de fals! con el ¡visca Catalunya lliure!

Mientras descendían los concejales asistentes al acto, un señor que estaba sentado en las butacas, gritó ¡Viva España! Nunca lo hubiera hecho, porque la grey catalanista se arrojó sobre el infeliz, pretextando lyncharle. Ja ho veuen pobre senyor!

Ya en el Parque, la manifestación separatista adquirió caracteres escandalosos... Por todas las avenidas iban los catalanistas, entonando «Els Segadors».

Vaja, ara si que comprenem qu'els de *Acción* estiguin tan esverats.

Un amic nostre—que porta la ironia fins un refinament de crudeltat—ens pregunta:

—Veiam, en que s'assembla *RENAIXEMENT* a *Isop*...?

—...?

Qu'hem d'entendre, ignoscents de nosaltres, de la crudel ironia de l'amic nostre! Y l'amic comensa a esplicarse:

—En que *Isop*, feia parlar les besties...

El diumenge una colla de joves catalanistes varen anar a cantar «Els Segadors» davant de la Redacció de *La Veu*.

Qualques redactors que hi havia varen encastellarse en el baluart del carrer d'Escudellers, tancant y trabant portes y balcones.

Se veu qu'els arrogants redactors de *La Veu*, encara no estan ben convensuts, de qu'el cant aquell, sigui tant de la *impotència* com diu l'Agu ló.

El projecte de Mancomunitats, malgrat les promeses governamentals, no s'ha presentat a les Corts. Diu que s'han d'ultimar alguns detalls, encara:

«¡Pretextos que tiene siempre á mano la inutilidad ante una labor cualquiera! Y como la inutilidad de la mentalidad madrileña para dirigir los destinos nacionales es vieja, viejos son tambien los pretextos».

... Com deia fa quelques dies, parlant del Marroc, un tal G. de Reparaz desde les planes del xaruc *Diario de Barcelona*.

NOVES

Per manca d'espai, ens veïem obligats a retirar, ja compost, la ressenya del miting catalanista celebrat en el «C. A. de D. del C. y de la I.», y les seccions de «Música», «Teatres» y la oficial de la «Unió Catalanista».

Ho publicarem en el proper número.

* * *

En els Jocs Florals d'enguany, nostre bon amic y col·laborador, el jove Joan Arús y Colomer, ha sigut premiat ab el primer accésit a la *Englantina*, per la seva bella composició «Oració de Recorts».

Un altre bon amic y company, en Ramón E. Bassegoda, ha sigut distingit ab l'accésit al premi ofert pels mantenedors, per la seva hermosa traducció poètica «Forasters».

No cal dir com RENAIXEMENT felicita corament als llorejats poetes, sentint el llur triomf com a propi.

* * *

Per la premsa diària s'haurán enterat nostres llegidors de la mort d'en Ferruccio Caravaglia, l'actor meritíssim, estimat y admirat de tots els que de coses d'art s'ocupen.

Valguin aquestes humilíssimes ratlles com a penyora de nostre sentiment que com a catalans hem de tindre vers el gran artista que juntava les obres colossals d'en D'Anunzio y Shakespeare, ab les mestres del nostre Guimerá, en els seus cartells de representació per les capitals estrangeres.

* * *

La infatigable «Associació Protectora de la Ensenyansa Catalana», ha repartit profusament una fulla en la que hi han inscrits tots els establiments que s'anuncien en llengua catalana.

Es una bella mostra d'amor a la llengua de la nostra terra y testimoni evident d'aquella noble tossuderia catalanista que malgrat esforcarse en fer desaparèixer, se redressa, fortifica y escampa les seves actuacions fermament patriòtiques.

Ahir va ésser *La Tralla* qui comensà tant bona iniciativa; avui es aquesta institució, orgull y honor dels rengles catalanistes.

* * *

L'Educació de l'home a través del temps y del món.—El dissapte passat, l'eru-

dit jove En Diego Carreras donà aquesta conferencia en l'Atenèu de l'Antic Colegi de Sant Josep.

Sòcrates, Séneca, Ramón Llull, les principals figures representatives d'una cultura y una educació històrica, passaren per la culte paraula del conferenciant, fins arribar als pedagogs contemporanis; tots ilustrats ab afinats comentaris de la obra llur, que li feren ben merescuts els aplaudiments ab que fou coronada la disertació del senyor Carreras.

* * *

Ab motiu del benefici del director del alenc artístic del Ateneu Obrer del III districte, nostre company En N. Perbellini, foren estrenades el passat diumenge, les obres dels novells autors *El Madrigal*, d'en Lluís Capdevila; *Cinisme*, d'en Torrent Ciurana; *Drama alegre*, d'en Graells y Castells, y *Lo mal fill*, d'en Perbillin. Totes elles, una nota ben simpàtica, que desitgem continuï aquest alenc en benefici del teatre català.

* * *

La vinenta setmana, RENAIXEMENT publicarà l'allocució que'ls bons catalanistes de la Plana de Vich han dirigit a tots els catalans, encaminada a perpetuar públicament la memoria de aquell gran patriota, En *Bach de Roda*, qui morí en la forca per defensar les llibertats preuades de la nostra Catalunya.

Epoca de remembrances en que'l Catalanisme honra la memoria dels que moriren per la Patria, además del «Centre Nacionalista Català de Balaguer», qui commemorarà l'assassinat d'en Jaume d'Urgell, ara «Associació Catalanista» de Roda de Vich, junt ab altres de la propia ciutat; enlairará ben alt el nom d'en *Bach de Roda*.

Avant sempre!

* * *

Llegim en un periòdic local:

«Havana, 26. — Segons datos publicats, a l'arriarse la bandera espanyola en el Moro de l'Illa de Cuba sols comptava ab 256 kilòmetres de carreteres. Actualment compta ab 1,702».

Be; pero també no tenen *madre patria*, ara.